

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Προλογικό σημείωμα.....	5
Πρόλογος.....	7
§ 1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗ.....	21
I. Η παροχή υπηρεσιών ως οικονομική δραστηριότητα	21
II. Η παροχή υπηρεσιών ως συμβατικό αντικείμενο	23
III. Σύμβαση παροχής υπηρεσιών: ανάδυση ενός νέου συμβατικού «τύπου»;.....	26
IV. Αναγκαιότητα διερεύνησης	27
1. Η παραδοσιακή κριτική κατά της ολιστικής αντιμετώπισης των συμβάσεων παροχής υπηρεσιών	28
2. Η πρακτική και θεωρητική αξία της διερεύνησης.....	30
V. Δομή και μεθοδολογία έρευνας	31
VI. Παρέκβαση: Ο τυπολογικός τρόπος σκέψης ιδίως στο πεδίο των ενοχικών συμβάσεων.....	33
§ 2. ΣΥΜΒΑΤΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	37
I. Η μορφολογία του αντικειμένου έρευνας.....	37
1. Προκατανόηση.....	38
(α) Οριοθέτηση της «υπηρεσίας» από άλλες συμβατικές παροχές	38
(β) Χαρακτηριστικά της παροχής υπηρεσιών.....	39
(γ) Συμβάσεις με αντικείμενο παροχής υπηρεσιών lato sensu	41
(δ) Ανάγκη οριοθέτησης	42
2. Ιστορική εξέλιξη.....	43
3. Δικαιοσυγκριτικές παρατηρήσεις	47
(α) Γερμανικό δίκαιο – Ιδίως η σύμβαση «διεξαγωγής υποθέσεων».....	48
(β) Ελβετικό δίκαιο – «Εμμισθη» εντολή.....	52
(γ) Αγγλικό δίκαιο.....	54
(δ) Οι ρυθμίσεις του Σχεδίου Κοινού Πλαισίου Αναφοράς για τις συμβάσεις υπηρεσιών.....	56
i. Εισαγωγικά.....	56
ii. Οι σχετικές ρυθμίσεις του Τέταρτου Βιβλίου του ΣΚΠΑ	57

Περιεχόμενα

4. Συμβάσεις παροχής υπηρεσιών στην ελληνική νομολογία και πρακτική.....	60
(α) Τραπεζικές υπηρεσίες πληρωμών και λοιπές τραπεζικές υπηρεσίες	60
(β) Εμπορικές διαμεσολαβητικές υπηρεσίες.....	64
(γ) Ελευθέρια επαγγέλματα	69
(δ) Management – διοίκηση επιχειρήσεων.....	72
(ε) Υπηρεσίες στον τομέα των κοινωφελών δικτύων	75
II. Πρώτα σημεία προβληματισμού.....	78
1. Συμβατικές σχέσεις σε σημεία τομής περισσότερων συμβατικών τύπων του ΑΚ	78
2. Δυσχερής οριοθέτηση συμβάσεων εργασίας και έργου.....	79
3. Ιδιαιτερότητες των συμβάσεων υπηρεσιών του εμπορικού δικαίου.....	81
4. Συμπληρωματική εφαρμογή του δικαίου της εντολής επί επαχθών συμβάσεων υπηρεσιών – «Εμμισθη» εντολή.....	83
III. Ενδιάμεσο συμπέρασμα: η παροχή υπηρεσιών ως πρόκληση για το σύγχρονο αστικό δίκαιο	86

§ 3. ΟΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΕΡΓΟΥ ΚΑΙ ΕΝΤΟΛΗΣ ΩΣ «ΤΥΠΟΙ» ΠΑΡΟΧΗΣ

ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ – ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ 88

I. Κριτική εξέταση της παραδεδεγμένης διάκρισης παροχής εργασίας, κατασκευής έργου και άμισθης διεξαγωγής υπόθεσης.....	88
1. Η εκτέλεση υλικού ή άυλου έργου – ΑΚ 681 επ.	89
(α) Η εκτέλεση «έργου» και η διάκριση από την παροχή εργασίας – Ο γενικός κανόνας.....	90
(β) Λοιπά κριτήρια οριοθέτησης	92
(γ) Η συνάρτηση της αμοιβής με το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα ως αποφασιστικό κριτήριο.....	94
(δ) Λοιπά χαρακτηριστικά.....	98
(ε) Οριοθέτηση από τη σύμβαση εντολής.....	99
2. Η διεξαγωγή υπόθεσης τρίτου – ΑΚ 713 επ.	100
(α) Αντικείμενο παροχής: η «διεξαγωγή υπόθεσης».....	100
(β) Η έλλειψη αντιπαροχής ως διακριτικό γνώρισμα	103
(γ) Η προβληματική της «έμμισθης» εντολής	105
i. Ιστορικές καταβολές της έμμισθης εντολής	106
ii. Η έμμισθη εντολή στον Εμπορικό Νόμο.....	107
iii. Η «εμπορική εντολή» στα Σχέδια Εμπορικού Κώδικα	109
iv. Ρυθμίσεις αλλοδαπών εννόμων τάξεων.....	110
v. «Εμμισθη» εντολή και ισχύον Αστικό Δίκαιο	111
(δ) Αναλογική εφαρμογή διατάξεων εντολής επί συμβάσεων εργασίας και έργου.....	114

(ε) Περαιτέρω χαρακτηριστικά και υποχρεώσεις των μερών	116
3. Παροχή ανθρώπινης εργασίας – ΑΚ 648 επ.....	118
(α) Βασικά χαρακτηριστικά	118
(β) Διάκριση εξαρτημένης εργασίας – παροχής ανεξαρτήτων υπηρεσιών	120
(γ) Οριοθέτηση από τη σύμβαση εντολής	122
II. Μικτές συμβάσεις υπηρεσιών με στοιχεία εντολής	123
III. Περί της αναγκαιότητας αναδιαμόρφωσης του ρυθμιστικού πλαισίου της παροχής υπηρεσιών στον ΑΚ.....	124

§ 4. ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΚΟΙΝΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΩΝ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ.....128

I. Η κατάσταση συμφερόντων των συμβαλλομένων και τρίτων	129
1. Τα συμφέροντα του λήπτη της υπηρεσίας.....	129
2. Τα συμφέροντα του παρόχου της υπηρεσίας.....	130
3. Τα συμφέροντα τρίτων.....	130
II. Παροχή ανεξαρτήτων υπηρεσιών έναντι αμοιβής	131
1. Αντικείμενο της παροχής: Παροχή εργασίας ή επίτευξη αποτελέσματος;.....	131
2. Είδος των παρεχόμενων υπηρεσιών	134
(α) Οικονομικός χαρακτήρας	134
(β) Σύνδεσμος με την περιουσία του κυρίου της υπόθεσης	135
(γ) Υπηρεσία προς αλλότριο όφελος	136
(δ) Συμπέρασμα	137
3. Αμοιβή.....	137
4. Ανεξαρτησία.....	138
(α) Το στοιχείο της ανεξαρτησίας στις συμβάσεις εργασίας, έργου και εντολής	138
(β) Δέσμευση του παρόχου υπηρεσιών από τις οδηγίες του λήπτη της υπηρεσίας	140
III. Σχέση εμπιστοσύνης για την προαγωγή ξένων συμφερόντων	142
1. Το στοιχείο της «πίστης» προς τα συμφέροντα του λήπτη της υπηρεσίας	142
2. Η ιδιάζουσα δομή συμφερόντων των μερών	143
3. Ειδικότερες υποχρεώσεις καλόπιστης εκπλήρωσης της παροχής.....	146
4. Ιδιαιτερότητες των συμβάσεων υπηρεσιών χωρίς οικονομικό/περιουσιακό χαρακτήρα	148
IV. Έκταση της ευθύνης.....	150
V. Ενδιάμεσο συμπέρασμα: stricto sensu συμβάσεις παροχής υπηρεσιών.....	153

§ 5. ΡΥΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΚΦΑΝΣΕΩΝ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	157
I. Προτεραιότητα συμβατικής ρύθμισης και ειδικής νομοθεσίας.....	159
II. Δημιουργία του συμβατικού δεσμού και εκατέρωθεν παροχές	159
1. Κατάρτιση της σύμβασης – ιδίως η σιωπηρή αποδοχή πρότασης παροχής υπηρεσιών	159
2. Τύπος.....	163
3. Αμοιβή.....	164
(α) Έλλειψη ειδικής συμφωνίας.....	164
(β) Τρόπος υπολογισμού – Προπαρασκευαστικές ή πρόσθετες εργασίες	166
4. Δυνατότητα υποκατάστασης τρίτου στην παροχή της υπηρεσίας	167
(α) Η έννοια της υποκατάστασης	167
(β) Η ρύθμιση της υποκατάστασης στις συμβάσεις lato sensu υπηρεσιών του ΑΚ.....	169
(γ) Δικαιοσυγκριτικές παρατηρήσεις – Ιδίως η ρύθμιση του ΣΚΠΑ.....	170
(δ) Καταλογισμός ευθύνης σε περίπτωση υποκατάστασης.....	172
(ε) Σκέψεις de lege ferenda.....	174
III. Βασικές υποχρεώσεις και δικαιώματα των μερών.....	175
1. Προσυμβατική διαφώτιση	175
(α) Έννοια και υφιστάμενη ρύθμιση	175
(β) Η αναλυτικότερη ρύθμιση του ΣΚΠΑ	179
(γ) Προσυμβατική ενημέρωση de lege ferenda.....	182
2. Υποχρέωση συνεννόησης και συνεργασίας.....	183
(α) Σχετικές ρυθμίσεις του Αστικού Κώδικα – Ιδίως το άρθρο 351 ΑΚ... ..	183
(β) Η ρύθμιση του ΣΚΠΑ	186
(γ) Ανάγκη συμπλήρωσης της ρύθμισης του Αστικού Κώδικα	189
3. Εξισορρόπηση ωφελειών και δαπανών μεταξύ των συμβαλλομένων (ΑΚ 719 επ., 721 επ.)	190
(α) Το πλαίσιο ρυθμίσεων του δικαίου της εντολής και η ανάγκη επέκτασής τους στις συμβάσεις παροχής υπηρεσιών.....	190
(β) Αντιστάθμιση περιουσιακών απωλειών του παρόχου: ΑΚ 721-723 ...	193
(γ) Απόδοση ωφελημάτων και λοιπών αποκτημάτων του παρόχου: ΑΚ 719-720	196
4. Οδηγίες του λήπτη της υπηρεσίας προς τον πάροχο	198
(α) Η υποχρέωση τήρησης οδηγιών στις συμβάσεις εργασίας, έργου και εντολής	198
(β) Οδηγίες και ανώμαλη εξέλιξη της σύμβασης – Ιδίως η υποχρέωση προβολής αντιρρήσεων	201
(γ) Η ρύθμιση του ΣΚΠΑ.....	203

(δ) «Ο πελάτης έχει (σχεδόν πάντα) δίκιο» – Συμπεράσματα de lege ferenda.....	206
5. Υποχρέωση ενημέρωσης (πρβλ. άρθρα 685, 699, 718 ΑΚ)	208
(α) Ενημέρωση κατά την εκτέλεση έργου ή εντολής	208
(β) Η υποχρέωση ενημέρωσης στη σύμβαση διεξαγωγής υποθέσεων του γερμΑΚ.....	210
(γ) Ενημέρωση του πελάτη κατ’ άρθρο IV.C.-2:108 ΣΚΠΑ.....	211
(δ) Ενημέρωση του παρόχου κατ’ άρθρο IV.C.-2:110 ΣΚΠΑ.....	214
(ε) Σκέψεις de lege ferenda.....	215
6. Λοιπές υποχρεώσεις καλόπιστης εκτέλεσης της υπηρεσίας.....	216
IV. Ευθύνη	219
1. Ευθύνη για κάθε ππαίσιμα – ΑΚ 652, 714.....	219
2. Ευθύνη κατ’ άρθρο 8 Ν. 2251/1994	221
3. Εξειδίκευση της υποχρέωσης επιμελούς συμπεριφοράς του παρόχου στο ΣΚΠΑ	222
4. Συμπέρασμα.....	224
V. Λύση – τροποποίηση της συμβατικής σχέσης	225
1. Τροποποίηση της σύμβασης: οι αρχές του ΑΚ και η δυνατότητα μονομερούς τροποποίησης κατά το ΣΚΠΑ.....	225
(α) Ο κανόνας της αλλοίωσης ενοχών δυνάμει σύμβασης	225
(β) Ειδικές διατάξεις στις συμβάσεις εντολής και έργου.....	226
(γ) Το δικαίωμα μονομερούς τροποποίησης σύμβασης παροχής υπηρεσιών κατά το ΣΚΠΑ.....	228
(δ) Προσωπική θέση.....	231
2. Αποδέσμευση από τη σύμβαση παροχής υπηρεσιών.....	232
(α) Καταγγελία συμβάσεων lato sensu παροχής υπηρεσιών στον ΑΚ, το ΣχΕμπΚ και το γερμΑΚ.....	232
(β) «Καταγγελία» της σύμβασης παροχής υπηρεσιών στο ΣΚΠΑ	235
(γ) Συμπέρασμα.....	237
3. Άλλοι λόγοι λύσης	238
VI. Παραγραφή αξιώσεων.....	240
VII. Μεταρρύθμιση των συμβατικών σχέσεων υπηρεσιών – σενάρια νομικοτεχνικής υλοποίησης	241
1. Πρόβλεψη ενός νέου συμβατικού τύπου παροχής υπηρεσιών στο σύστημα του ΑΚ	242
2. Υιοθέτηση του ρυθμιστικού προτύπου του ΣΚΠΑ	243
3. Μια ενιαία σύμβαση παροχής υπηρεσιών.....	244
§ 6. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ.....	247
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	263